Rok X. Kraków-Podgórze, Niedziela 26 maja 1912 Nr. 118

3 Cena numeru centy w Krakowie, w Podgórzu i na prowincyi.

PRENUMERATA:
Miesięcznie w Krakowie (już dostawą do domu) K 1·50
na prowincyi z przesyłką pocztową . . . . . . „ 1·50
Prenumerata za granicą: mrk. 1·50, frk. 2·—, rb. 1·—

Pojedyncze egzemplarze nabywać można we wszystkich agencyach pism i na wszystkich dworcach kolej.

NOWINY

DZIENNIK NIEZAWISŁY DEMOKRATYCZNY ILLUSTROWANY

OGŁOSZENIA
za wiersz petita 16 hal., za każdy następny raz po 12 hal.; drobne ogłoszenia po 4 hal. od wyrazu (minimum 50 hal.). Nadesłane za wiersz petitowy 50 hal. Spód na każdej stronie po K 6·—, półspód K 4·—. Załączniki K 20·— za tysiąc.
Ogłoszenia przyjmuje tylko Biuro dzienników i ogłoszeń Maryana Hupczyca w Krakowie, Jagiellońska 7. (obok handlu WP. Balabuszyńskiego).

Administracya „NOWIN“: ul. Gołębia 3
otwarta od godz. 8 rano do godz. 8 wieczorem.
Na Lwów Skład i Ekspedycya:
Agencya Sokołowskiego, Pasaż Hausmana 2.

Redakcya i Administracya „Nowin“: Kraków, ulica Gołębia l. 3
Telefon 840.
Ekspedycya „Nowin“: ulica Gołębia 3.

REDAKTOR NACZELNY
LUDWIK SZCZEPAŃSKI

Wiadomości ustnie, telefonicznie i listownie przyjmuje Redakcya (Telefon Nr. 340) od godziny 9 rano do 8 wieczorem w biurze ulica Gołębia 3. Rękopisów nie zwraca się.

„NOWINY“ wychodzą codziennie wieczorem o godzinie 4-tej. ▪ Cena numeru 3 centy w Krakowie i na prowincyi.

Dwa dni rewolucyi ulicznej w Budapeszcie.

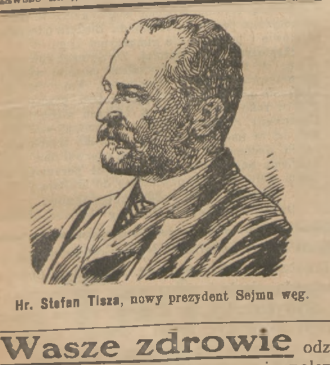
Walka o prawo wyborcze. — Poważne memento polityczne. — Szał tłumów. — Anarchia i krwawe ekscesy we czwartek i piątek. — Sytuacya w Sejmie. — Co dalej?

Do dziwolążnych osobliwości dualistycznego ustroju naszej monarchii należy, że na Węgrzech zawsze propaguje się przeciwieństwo tego, co w Austryi obowiązuje. W Austryi rząd sam w pierwszym rzędzie propagował zasadę powszechnego prawa głosowania i życzył sobie prawdziwie demokratycznej reformy wyborczej, na Węgrzech zaś rząd, w interesie madziarskich junkrów i z obawy przed wpływem (dziś skrępowanych) niewęgierskich narodowości, sprzeciwia się z całych sił demokratycznej reformie. Walka, którą na Węgrzech prowadzi dziś Justh i jego obecni sprzymierzeńcy socyaliści, jest walką o **demokratyczną reformę wyborczą.** Walka ta we czwartek i w piątek przeniosła się na ulice Pesztu — i wyrodziła się w rewolucyjne **ekscesy o zupełnie anarchistycznym charakterze.** Pięć tysięcy latarń rozbitych, podpalone fabryki, barykady na ulicach, zdemolowany kościół, kilkanaście trupów i setki rannych — to są zaiste osobliwe argumenty za powszechnem prawem głosowania! Niebezpieczeństwa, jakie kryją się na dnie wielkich miast, okazały się onegdaj w całej jaskrawości na ulicach Pesztu. „Strejk generalny“, proklamowany przez socyalistów w celach demonstracyi, okazał się środkiem bardzo niebezpiecznym, wiodącym nieuchronnie do krwawych rozruchów. Bo masy są łatwo zapalne w zdenerwowaniu swem nieokiełzane, do prawdziwych robotników przyłącza się zgraja wyuzdanego „lumpenproletaryatu“ — a przywódcy wnet tracą panowanie nad wzburzonym tłumem, który jak zawsze tłum skłonny jest w szale do ekscesów. Toż w Budapeszcie ludzie rzucali się *z gołemi rękami* na bagnety żołnierzy, co świadczy o bezgranicznej zapamiętałości!

Ubolewając nad anarchistycznym charakterem walki budapeszteńskiej, należy jednak stwierdzić, że zajścia w Peszcie stanowią **poważne polityczne** *memento*. Nie pan Justh wymyślił powszechne prawo głosowania (i może być, że on sam, szlachcic węgierski i bogaty właściciel dóbr Tornya, walczy o prawo wyborcze nie tyle w interesie ludu, ile raczej w celu robienia trudności rządowi) — ale postulat prawa wyborczego pobudził istotnie masy ludowe do walki. Polityka wielkorządców węgierskich stanęła w rażącem przeciwieństwie do woli mas ludowych, które żądają swego prawa. Pamiętać trzeba, że tu chodzi rzeczywiście o masy: cyfra ludzi, zajętych dziś na Węgrzech w przemyśle wynosi przeszło dwa i pół miliona. Panowie Khuen Hedervary i Lukacs nie umieją prowadzić **ludowej polityki**; państwo na tem srodze ucierpi, bo

polityka w dzisiejszych czasach musi być ludową.

Prowokacyjna energia hr. Tiszy, „krwawego Tiszy“, „żelazno-rękiego Tiszy“, „węgierskiego Pitta“ — powiększa tylko chaos i gromadzi coraz więcej palnego materyału — bo masy, widząc, że rząd i większość rządzą gwałtem, skłonne są zawsze na gwałt odpowiadać rozruchami.

Hr. Stefan Tisza, nowy prezydent Sejmu węg.

Do spotęgowania czwartkowych i piątkowych rozruchów przyczyniło się także postępowanie rządu, świadczące o **bezhołowiu** (zwykłem w podobnych wypadkach). Oto we czwartek rząd *zakazał* odbycia zgromadzeń ludowych i rozdrażnił tem masy; *w piątek* jednak pozwolił na zebrania! Lokaut, ogłoszony niepotrzebnie przez fabrykantów przeciw demonstrującym we czwartek robotnikom dolał także oliwy do ognia.

Szczęście jeszcze, że we czwartek na radzie ministrów nie uchwalono zgłoszonego przez ministra spraw. wniosku o uwięzieniu przywódców socyalistycznych. Następnie zawezwano na radę ministrów przezydenta Sejmu hr. Tiszę, który przy tymsamym wniosku się upierał, ale prezydent ministrów dr Lukacs oświadczył, że wniosek ten nie uzyskał już większości. Gdyby ten wniosek węgierskich „scharfmacherów“ się utrzymał, rozruchy byłyby z pewnością jeszcze większe.

W r. 1904, gdy hr. Tisza był prezydentem gabinetu, opozycya próbowała wzburzyć miasto i kraj. Ale miasto i kraj pozostały wówczas spokojne, choć pułkownik Fabricius z „pandurami“ wkroczył do parlamentu.. Tym razem jednak masy zrewoltowały się. Budapeszt przeżył dwa dni rewolucyjne, które dla polityków **węgierskich stanowić powinny poważne ostrzeżenia.**

Rezultat czwartkowych rozruchów.

Sześć trupów i sto sześćdziesiąt rannych: oto rezultat czwartkowych starć z policyą. Z 80.000 robotników peszteńskich, zastrejkowało 50.000. Główne starcia nastąpiły w rannych godzinach przed parlamentem, a po południu na placu Petöfi'ego, gdzie wojsko kilkakrotnie szturmowało bagnetami. Walki na placu Garaya wieczorem były szczególnie zacięte. Tłum, podniecony był jak rozszalały. Demolowano sklepy, rozbijano szyby.

Na placu cłowym, przy którym mieszka poseł Vojnics z grupy rządowej, **rzucono bombę**, której wybuch zniszczył bramę i schody domu; z ludzi nikt nie doznał szwanku.

W sąsiednich ulicach ciągle lała się krew. Robotnicy napadli na policyę, krzycząc: *Dziś nie obowiązują żadne ustawy!* Do wojska i policyi strzelano; wojsko odpowiadało salwami. Policya w automobilach ścigała demonstrantów i wielu ich aresztowała. Wśród aresztowanych znajdował się robotnik stolarski Adam Majerossy, podejrzany o zastrzelenie konnego policyanta. Zaprzeczył temu, wskazał jednak na swego kolegę Nemetha, jako na winnego. Zeznał także, że w organizacyi stolarzy rozdawano demonstrantom rewolwery. Wszędzie w ulicach stało wojsko ściągnięte z prowincyi.

Wieczorem socyaliści proklamowali koniec strajku, ale ogłoszony lokaut spotęgował wrzenie — i w piątek znowu przyszło do **rewolucyjnych ekscesów.**

Rozruchy w piątek.

Lokaut w fabrykach i nowe ekscesy. — Życzliwi huzarzy. — Rząd pozwala na zgromadzenia. — 5000 latarni zniszczonych. — Ulice w płomieniach. — Barykady. — Zdemolowanie kościoła. — Ataki na fabrykę asfaltu i zakład elektryczny. — Groźna noc.

Ekscesy piątkowe były wprawdzie nieco mniejsze jak onegdajsze, jednak miały ten sam rewolucyjny charakter. Torów tramwajowych strzeże wojsko i policya. Wiele tramwajów jest uszkodzonych.

Wczorajsze rozruchy przyszły poniekąd niespodzianie, ponieważ ogólnie spodziewano się spokoju po onegdajszem haśle, wydanem przez kierownictwo partyi socyalno demokratycznej, aby strejk generalny zakończyć. Gdy jednak rano robotnicy przyszli do fabryk, zastali bramy zamknięte, a na nich afisze, ogłaszające lokaut, co wywołało nowe ekscesy.

Charakterystycznem jest, że demonstranci zwracali się wczoraj głównie przeciw policyi, natomiast o zachowaniu się wojska mówili z uznaniem. Dzienniki twierdzą nawet, że demonstranci wznosili wczoraj okrzyki **na cześć huzarów,** którzy nie strzelali do tłumu, lecz w powietrze. Huzarzy na życzliwe okrzyki demonstrantów odpowiadali również życzliwie.

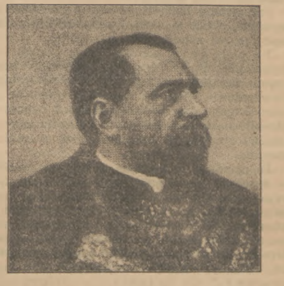
W ulicy Vaczi demonstranci wznieśli wczoraj barykady i zatrzymali kilka wozów z beczkami nafty. Z beczek i wozów wznieśli barykadę, a naftę rozlali i podpalili. W wielu punktach miasta robotnicy powyrywali szyny tramwajowe, a wozy podpalili. Podpalili też płoty fabryki maszyn Langa. Zdemolowali i podpalili następnie komisaryat policyjny w jednej dzielnicy. W innej dzielnicy wtargnęli demonstranci do prywatnego mieszkania i wyrzucili na ulicę meble, które podpalili. W dzielnicy Engelfeld oblali demonstranci urządzenie komisaryatu policyjnego naftą i podpalili je. **Zdemolowali też kościół kalwaryjski.**

W kilku fabrykach, w których onegdaj pracowano, wczoraj proklamowano strejk z powodu lokautu.

Wczoraj udała się deputacya partyi socyalistycznej do prezydenta ministrów, którego prosiła o interwencyę celem zniesienia lokautu i pozwolenia na odbycie zgromadzeń publicznych pod gołem niebem. Minister przyrzekł jedno i drugie (a we *czwartek* zakazał odbycia zgromadzeń!) Po południu odbyły się też **trzy zgromadzenia pod gołem niebem** (w lasku miejskim), na których przywódcy wezwali robotników do powrotu do pracy i zakończenia demonstrancyi, oświadczając, że dotychczasowe wypadki oznaczają **zwycięstwo robotników** i że rząd przyzna im teraz z pewnością prawo głosowania. Mimoto po zgromadzeniach część robotników urządziła w kilku punktach miasta demonstracye, przyszło nawet do strzelaniny, w czasie której **jeden robotnik został zastrzelony,** a wielu innych zostało rannych.

Policya zarządziła, aby wczoraj bramy były również już o godz. 9 wieczorem zamknięte, a każdy, kto po tej godzinie pojawi się na ulicy, musi się wylegitymować.

Dyrekcya gazowni donosi, że ekscedenci onegdaj **zniszczyli przeszło 5000 latarń gazowych** i kilkaset kandelabrów, oraz **powyrywali z ziemi rury gazowe.** i pozapalali uchodzący gaz. Wszędzie, o ile to było możliwem, szkody te naprawiono.

Przywódca obstrukcyi w Sejmie węg. pos. Justh.

Na przedmieściach jednakże monterów przyjęto strzałami rewolwerowymi. Gazownie są obsadzone wojskiem. Wczoraj przed południem w ulicy Vacsi utcza ponownie powyrywano rury gazowe, a monterów przyjęto strzałami rewolwerowymi. Dotąd nie udało się naprawić wyrządzonych tam szkód.

Gaz pali się wielkimi płomieniami. Również na ulicach palą się **beczki z asfaltem,** które ekscedenci wyrzucili z fabryki. Demonstranci, ukryci za parkanami, strzelają z rewolwerów na ulicę, przyczem dotąd kilka osób poraniono.

W okolicach zagrożonych ruch zupełnie ustał, a zwłaszcza w ulicy Vacs, na placu Schel i w Nowym Peszcie. Tylko tu i ówdzie przejeżdżają wozy i automobile dziennikarzy, zaopatrzone w białe chorągiewki.

Zgromadzenie w lasku miejskim trwało do 1 po południu, poczem masy robotników urządziły atak na **ogród angielski w lasku.** Demonstranci obrzucili go kamieniami i usiłowali wyłamać ogrodzenie, przeszkodziła im jednak w tem policya. **Padły przytem strzały** i wiele osób odniosło rany.

Z wszystkich stron kraju przybywa **konna żandarmerya** na wezwanie ministra spraw wewnętrznych. — W południe ekscedenci po raz czwarty **zaatakowali fabrykę asfaltu** w Vaczi utcza. Pod fabryką urządzili z urządzenia fabrycznego i drzewa wielki stos i podpalili go.

Głównym punktem starć był koniec ulicy Vaitznera. **Robotnicy demolowali kościół.** Urządzenie **komisaryatu policyjnego** przy ul. Vaitznera oblano naftą i podpalono.

Aeroplanem w tłum publiczności. W Salisbury na polu wojskowem lotniczem pod Londynem dnia 20 b. m. skutkiem lekkomyślności zebranych widzów, zdarzyła się wielka katastrofa. Porucznik Ashton, który odbywał próby nowym aeroplanem, po 6 wzlocie zatrzymał motor i opadał falistym ruchem ku ziemi. W tej chwili tłum widzów począł biedz naprzeciw aeroplanu. Porucznik nie mógł już nadać maszynie innego kierunku i wpadł w sam środek tłumu. Skutki były straszne. 17 letni chłopiec został zabity uderzeniem śmigi, jeden z widzów i 2 żołnierze zostało ciężko rannych, a kilkanaście osób odniosło lżejsze uszkodzenia. Aparat wywrócił się i połamał, lotnikowi jednak nic się nie stało).

Demonstranci rzucili się też na fabrykę śrub. Wkroczyło wojsko; z obu stron padły strzały. Zatrzymano też wóz z worami mąki i z tych worów **urządzono barykadę.** Płot składu drzewa przy ulicy Preszburskiej oblano naftą i zapalono, a straży ogniowej przeszkadzano w akcyi ratunkowej, wskutek czego wysłano na miejsce pożaru wojsko, które ekscedenci przyjęli kamieniami i strzałami. **Do wnętrza kościoła karmelickiego podczas nabożeństwa strzelano.**

(Węgierskie Biuro kor.) 500 ekscedentów usiłowało wczoraj rano wtargnąć do **zakładów elektrycznych „Phoebus"** w Nowym Peszcie i podpalić je. Wielu z nich miało naczynia z naftą. Silne oddziały policyi wyruszyły do Nowego Pesztu. Z prowincyi przybyli konni żandarmi.

Na ulicach biwakowało wojsko i policya piesza i konna. W południe przyrządzono żołnierzom obiad na kuchniach polowych.

Żandarmerya i policya usunęła ustawione w ulicy Weitznera przez demonstrantów barykady. — Dokonano wielu aresztowań.

Przy jednej budowli zerwali demonstranci rusztowanie, oblali je naftą i podpalili. Podpalili też część fabryki asfaltu przy Vacs-utcse.

Po południu panował zrazu spokój. Przy opróżnianiu ulicy Vaczi interweniowali husarzy i konni żandarmi, którzy przedsięwzięli atak na ekscedentów. Tłum się rozszedł. Około 60 osób, które ścigało dwa oddziały konnych policyantów, schroniło się w pewnym domu i stawiło silny opór. Raniono przytem 18 demonstrantów, a kilku aresztowano.

Po południu o godzinie 5 przyszło ponownie do ekscesów na ulicy Vaczi, gdzie zebrała się grupa około 300 ludzi. Żandarmi wystąpili przeciw ekscedentom i przywrócili spokój. **140 osób aresztowano.** — Znaleziono u nich rewolwery, noże i kamienie. Na wyspie na Dunaju w pobliżu miasta zebrało się **kilka tysięcy demonstrantów,** którzy chcieli z nastaniem nocy wtargnąć do miasta. — Policya przedsięwzięła rozległe zarządzenia, aby temu przeszkodzić.

Strejk generalny na prowincyi.

W wielu miastach prowincyonalnych wybuchł strejk generalny.

Z **Jaworzyna** (Raab), donoszą:

Robotnicy socyalistyczni odbyli onegdaj zgromadzenie, na którem uchwalono proklamacyę strejku generalnego. Demonstranci zmuszali pracujących do zaniechania roboty. Garnizon jest w pogotowiu. Dotąd nie przyszło do starcia. Na wieczór obawiają się wielkich demonstracyj.

Wczoraj strejkowali robotnicy w Szegedynie, Debreczynie, Temeszwarze, Wielkim Waraździnie i Raabie. Tylko w Temeszwarze przyszło do nieznacznych zakłóceń spokoju. Praca będzie dzisiaj podjętą. Dalej uchwalili robotnicy strejk w Białogrodzie (Stuhlweissenburg), Kaloszwarze, Kiskun-Felegyhaza i Aradzie. W Aradzie przyszło do nieznacznego zakłócenia spokoju.

Sejm węgierski wobec krwawych zajść.

Pod osłoną wojska. — Wykluczanie opozycyi. — Interpelacye. — Zarzut Polonyiego. — Oświadczenie prez. ministrów.

W chwili krwawych anarchicznych zajść na ulicach Pesztu. Sejm węgierski odbywał także w piątek burzliwe posiedzenie, a większość pod wodzą hr. Tiszy usiłowała w dalszym ciągu zgnieść opozycyę *przez wykluczanie skrajnych przeciwników.*

Dla ochrony gmachu parlamentarnego **otoczono go oddziałami piechoty i kawaleryi,** a wszystkie prowadzące do parlamentu ulice obsadzono policyą.

O godz. pół do 12 w południe otworzył prezydent Tisza posiedzenie i zawiadomił, że zastępcy wszystkich stronnictw wnieśli interpelacye w sprawie zajść. Następnie toczyła się długa dyskusya regulaminowa nad sprawozdaniem komisyi nietykalności, która wniosła wykluczenie posła Kovacsa z 30 posiedzeń za jego zachowanie się podczas wyboru prezydenta i wywrócenie urny, oraz o wykluczenie p. Ratha z 8 posiedzeń. — Obu posłów większość uchwaliła wykluczyć.

P. Antal (rządowa „partya pracy") uzasadniał z kolei interpelacyę w sprawie zajść. Morderców należy szukać tylko wśród niesumiennych podżegaczy. (Burzliwe oklaski na prawicy; wielka wrzawa na lewicy).

P. Justh woła: Tisza jest winien! (Wielka wrzawa).

P. Antal w dalszym ciągu uzasadniał interpelacyę i oświadczył, że anarchistyczne prądy, panujące od 10 miesięcy w Izbie, nieodpowiedzialne słowa, rzucane w kuloarach, a grożące zastrzeleniem prezydenta Sejmu itp. objawy, widocznie nie pozostały bez wpływu. (Ponownie wielka wrzawa na lewicy).

Następnie uzasadniał p. Györffy (p. Justha) taką samą interpelacyę, przyczem polemizował ostro z posłem Antalem i oświadczył, że partya socyalistyczna z własnej inicyatywy postanowiła wczorajszy strejk. Zarzuca **rządowi i władzom winę rozruchów, ponieważ nie zezwoliły w czwartek na zgromadzenie ludowe.** Propozycye rządu w sprawie reformy wyborczej były nie do przyjęcia. Nie było też żadnego powodu do wyrzucania robotników z fabryk za to, że urządzili demonstracyę pokojową.

Poseł Mezöffy (partya Kossutha) wyraża również współczucie dla ofiar zajść. Rząd nie jest bez winy, bo rząd dopuścił się wielkiego zaniedbania i nie zezwolił na odbycie zgromadzenia ludowego. Wydalenie robotników za udział w demonstracyi jest zupełnie nieuzasadnione. Gwałty, dokonane przez większość posłów, dały masom przykład. Program wyborczy premiera jest niejasny. Zapytuje dra Lukacsa, czy jest skłonny dać gwarancyę, iż przedłoży Izbie projekt reformy wyborczej.

Prezydent Tisza musiał i wczoraj na żądanie opozycyi zarządzić tajne posiedzenie, na którem poseł Polonyi zarzucił partyi rządowej, że przy ostatnich wyborach **ukradła z funduszów publicznych 4 i pół miliona koron na wybory.**

Oświadczenie Lukacsa.

Prezydent gabinetu dr Lukacs na jawnem posiedz. przedstawia obszernie zajścia wczorajsze. Zarzuca kierownictwu partyi socyalistycznej, która ma wielki wpływ na masy robotnicze, iż nigdy go nie można znaleźć tam, gdzie chodzi o objęcie odpowiedzialności. Przywódcy agitacyi wczoraj widocznie zupełnie stracili wpływ na masy. Wczorajsze demonstracye nie były pokojowe, skoro dopuszczono się rabunków, mordów i podpaleń. (Wielka wrzawa na lewicy, burzliwe oklaski na prawicy). Nie można było dozwolić na zgromadzenie 50—60.000 osób pod gołem niebem na placu przed parlamentem, aby parlament obradował niejako pod presyą.

Co do reformy wyborczej premier nie cofa ani jednego słowa z objętych zobowiązań; rząd reformę przedłoży. Wczorajsze demonstracye były próbą siły kierownictwa partyi socyalistycznej, która chciała przez to odświeżyć swój zblakły nieco nimb, ale sprawie postępu złą oddała przysługę, albowiem można być największym przyjacielem postępu i demokratyzacyi, ale nikt nie połączy się z żywiołami, które swe stanowisko chcą zademonstrować **przez mordy i podpalania.** (Burzliwe oklaski na prawicy i centrum). Wkońcu premier zapewnił, że poczynił wszelkie zarządzenia celem utrzymania porządku na przyszłość i że także z prowincyi zarekwirowano wojsko i każdej chwili może być dla zabezpieczenia porządku i spokoju wezwana dalsza asystencya wojskowa.

Odpowiedź prezydenta gabinetu przyjęto do wiadomości, poczem prezydent Tisza życzeniami świąt zamknął posiedzenie.

Następne dnia 29 bm.

Wyjazd prezydenta ministrów do Wiednia.

Budapeszt. (Węg. B. kor.) Prezydent ministrów Lukacs wyjechał wczoraj wieczorem do **Wiednia,** aby **cesarzowi** złożyć raport z wypadków. Zajścia budapeszteńskie wywołały w Wiedniu wielkie wrażenie. W sferach dworskich nie lubią podmuchów rewolucyjnych wśród ludności i źle patrzą na mężów stanu, którzy burzy zapobiedz nie potrafią. Stanowisko Lukacsa nie wzmocniło się przez krwawe zajścia w Peszcie.

Co dalej?

Wykluczenia opozycyonistów. — Obstrukcya będzie trwała dalej. — Perspektywa nowych gwałtów.

Rząd i rządowa większość pracy pod przew. Tiszy sądzą, że udało im się już złamać techniczną obstrukcyę. Większość postanowiła też pozbyć się z Sejmu najskrajniejszych opozycyonistów przez wykluczenie ich z posiedzeń. Nawet sam Justh ma być wykluczony. Ale opozycya nie traci ducha i twierdzi, że liczą na to, iż przy wielkiej rozciągłości ustawy wojskowej *potrafią prowadzić obstrukcyę miesiącami przez same mowy.*

W kołach rządowych myślą tedy o narzuceniu Sejmowi *zmiany regulaminu;* szczególniej Tisza prze do tego kroku, przedstawiającego się bez mała jako zamach stanu, który ma do reszty zgnieść opozycyę.

Należy tedy po świętach oczekiwać nowych bardzo burzliwych zajść w Sejmie. — Słychać jednak też, że rząd pragnie podjąć w czasie świątecznym *rokowania z opozycyą.* Czy pertraktacye doprowadzą do zażegnania burzy, zobaczymy niebawem.

Nowe rozruchy w Marokku.

Trudne położenie Francuzów. — Niezadowolenie ludności. — Oznaki nowej burzy.

Francuzi uwikłali się także w ciężką aferę kolonialną: połknięcie Marokka nie okazuje się rzeczą łatwą. I jak Włosi w Trypolisie tak Francuzi w Marokko przekonali się niespodzianie, że bez rozwinięcia wielkiego aparatu militarnego ziemi afrykańskiej nie podobna opanować.

Marokko stoi w przededniu nowych rozruchów. Wrogie usposobienie ludności tubylczej przeciwko Francuzom wzrasta z dnia na dzień, a potęguje je nałożenie przez komendanta francuskiego kontrybucyi miliona franków na miasto Fez, aby je w ten sposób ukarać za ostatnie rozruchy i rzeź Francuzów. Rozgoryczenie ludności jest wielkie, bo rozruchy, jak stwierdzono, wywołali z okolicy obcy przybysze, fanatyczni Arabowie, wraz ze zbuntowanymi żołnierzami i dopuszczali się rabunków, gdy przeciwnie właściwa ludność miejska starała się poskromić motłoch i bronić Europejczyków przed zbuntowanymi.

Władze francuskie obchodzą się z ludnością źle, często niesprawiedliwie, podobno zagrabiają ziemię — to też zanosi się w Fezie na nowe zaburzenia, a raczej już powstanie i to nie przeciw Europejczykom, ale wyłącznie przeciw Francuzom.

Ostatnie telegramy z Fezu donoszą, że okoliczne szczepy przygotowują się do **marszu przeciwko miastu.** Napad wzburzonych tłumów na miasto zdaje się być nieunikniony. U ludności miejskiej wzrasta niepokój i wiele mieszkańców opuszcza miasto.

Wczoraj rano stracono w Fezie 48 Marokkańczyków skazanych przez sąd wojenny na śmierć. Wyrok ten miał na celu przeszkodzić zaburzeniom, ale skutek jego może być przeciwny, mianowicie dać hasło do powstania.

Fabryka... kaczek.

Podczas gdy w dziedzinie przemysłowej wielka, masowa produkcya fabryczna przygniata mały przemysł rękodzielniczy, w rolnictwie europejskiem w ostatnich dziesiątkach lat dokonywał się rozwój w przeciwnym kierunku, mianowicie wielka własność, wielkie warsztaty produkcyi rolniczej rozdrabniały się na małe, a wzajemny ich stosunek liczebny stale przechyla się na stronę posiadłości małych. Na niektórych tylko polach rozwija się także w rolnictwie i hodowli inwentarza produkcya en gros. Dzieje się to zwłaszcza w dziedzinie hodowli drobiu i to dzięki udoskonalonemu już sposobowi sztucznego wylęgania.

Obecnie powstała w Anglii wielka fabryka kaczek, nie politycznych, ani dziennikarskich, lecz zupełnie naturalnych i żywych, z mięsa i pierza, fabryka w całem tego słowa znaczeniu. Istnieje ona w pobliżu Londynu w Harrow Weald, gdzie zajmuje obszar 11 akrów. Z obszaru tego przypada siedm akrów na budynki fabryczne, a sześć na stawy i trawniki dla kaczek. W osobnych budynkach mieści się około 1000 kaczek rasy białych Pekinów, przeznaczonych wyłącznie do produkcyi jaj. Rasę tę uznano za najodpowiedniejszą do tuczu oraz za najnośniejszą. Kaczki rasy Pekin odpowiednio karmione znoszą przeciętnie po 130 jaj w roku. A że wśród owego stada jest 800 samic — na każde 5 przypada 1 kaczor, przeto ogólna produkcya jaj w owej fabryce dochodzi do 100.000 rocznie.

Ich wylęganie odbywa się wyłącznie w maszynowych wylęgarniach, których jest 70. Dają one życie rocznie 80.000 kacząt. Bezpośrednio po ich wykłuciu się z jaj trzyma się je w ubikacyach o temperaturze 26 do 30 stopni C. Następnie co kilkanaście dni obniża się temperaturę o kilka stopni, aż wreszcie zrównuje się ją z temperaturą dnia na wolnem powietrzu.

Gdy wyrosną, przechodzą do osobnych budynków, w których odbywa się racyonalne tuczenie. Przeciętna waga utuczonych tam kaczek dochodzi do $6^1/_2$ funta.

Ponieważ popyt na te smakowite ptaki jest zawsze w Londynie wielki, fabryka w Harrow-Weald przynosi ogromne zyski. Cena utuczonej kaczki wynosi 4 szylingi ($4^1/_2$ korony), a ponieważ koszta produkcyi i tuczu dochodzą jedynie do $1^1/_2$ szylinga na sztuce, fabryka ze sprzedanych rocznie 80.000 kaczek, osiąga zysk 200.000 szylingów, czyli 240.000 koron. Ponieważ zaś koszta założenia fabryki wynosiły 250.000 koron, fabryka daje swoim akcyonaryuszom roczną dywidendę wysokości 50 do 100 procent.

Z kraju.

Deputacya z Wieliczki wyjechała wczoraj do Wiednia, złożona z pp. Em. Wintera, J. Sliwińskiego i W. Skołyszewskiego w imieniu powiatu wielickiego, oraz burmistrza Aywasa i wiceburm. dra Friedberga imieniem miasta Wieliczki **w sprawie kolei Wieliczka—Mszana.** — Deputacya gm. Wieliczka ma również interweniować w sprawie powstać mającej *fabryki sody, wybrukowania gościńca* państwowego w obrębie miasta (ulica Krakowska, Rynek dolny i droga ku cmentarzowi), subwencyi na koszta *planu regulacyjnego miasta, wodociągu* itd.

Ospa pod Wieliczką. W Grabówkach tuż koło Wieliczki zdarzył się wypadek ospy. Ponieważ z Grabówek przybywa do Wieliczki wielu górników i zachodzi obawa zawleczenia ospy do Wieliczki, byłoby wskazane zarządzenie szczepienia ludności, tak jak to miało miejsce w Krakowie. *K. S.*

Wieliczka. *(Z Rady miejskiej).* Ostatnie posiedzenie Rady m. obejmowało sprawy największej dla miasta wagi. Przedewszystkiem zastanawiano się nad **inwestycyjną pożyczką w kwocie pół miliona kor.** Miasto ma w planie zaprowadzenie światła elektrycznego, sporządzenie planu regulacyjnego (o co już Wydział Krajowy się upominał kilkakrotnie) rekonstrukcyę rzeźni, utrzymanie starego wodociągu, wypieńkowanie gościńca, drenowanie gruntów gminnych, budowę szkoły żeńskiej, i spłatę długu w własnym kapitale zakładowym. Właściwie potrzebną jest miastu kwota 543.700 kor. Wobec jednak przyrzeczonej przez Rząd subwencyi 50.000 Kor. na budowę szkoły żeńskiej, zmniejszy się pożyczka o odpowiednią sumę.

Burm. m. p. Aywas przedstawił R. m. projekt finansowy, wedle którego mimo zaciągnięcia półmilionowej pożyczki, z której przeprowadzonoby wszystkie inwestycye i spłacono długi, nie podwyższonoby dodatków gminnych. Po przeprowadzeniu dyskusyi uchwalono zasadniczo potrzebę zaciągnięcia pożyczki inwestycyjnej. Celem ustalenia wysokości pożyczki i szczegółowego omówienia planu finansowego uchwalono odbyć specyalne posiedzenie.

Drugą dla obywateli ważną uchwałę powzięła Rada m. w sprawie aprowizacyi miasta w mięso. Wobec wygórowanych obecnych cen mięsa stawianych przez rzeźników, uchwalono otworzyć natychmiast jatki miejskie, kupować bydło na własny rachunek i sprzedawać mięso, bez żadnego zysku, we własnym zarządzie. Uchwałę Rady Magistrat już wykonał i w dniu dzisiejszym jatkę miejską już otwarto. Nie wątpimy, że jatka ta pozostanie na stałe jako regulator cen i jakości mięsa, choćby nawet miasto do niej dopłacać miało.

Na pomieszczenie dalszych klas szkoły realnej (dwie sale i dwa pokoje na gabinety szkolne) uchwalono wynająć lokal w budynku stawianym obecnie przez E. H. Friedmanna, a to na czas od początku roku szkolnego 1912/1913, aż do czasu na który gmina ma obowiązek dać pomieszczenie na szkołę realną. Na początku posiedzenia uchwalono na wniosek ks. Ochalskiego i p. Sowińskiego po 100 kor. szkole wydz. męskiej i żeńskiej na wycieczkę uczniów do Krakowa celem poznania jego zabytków. *K. S.*

Z Bochni. *(Towarzystwo Zaliczkowe).* Dnia 22 bm. odbyło się roczne zgromadzenie członków Tow. Zaliczkowego w Bochni. Przedłożone przez Dyrekcyę sprawozdanie za rok 1911 wykazuje w przychodach kwotę 769.276 koron, w rozchodach 759.953 koron. — Udziały wynoszą kwotę 96.460 kor. 10 hal. Członków liczy Towarzystwo 1353. Stan wkładek oszczędności przedstawia się w kwocie 277.172 koron 75 hal. od której płaci Towarzystwo 5%. — W roku sprawozdawczym udzielono pożyczek na weksle w kwocie 197.114 kor., na skrypta hipoteczne w kwocie 285.688 koron. Zysk za rok 1911 wynosi kwotę 5.330 kor., który walne zgromadzenie rozdzieliło w ten sposób, że a) na procent od udziałów przeznaczono kwotę 3.648 koron; b) na fundusz rezerwowy 1.508 koron; c) na Dar grunwaldzki trzecią ratę 53 koron; d) na cele humanitarne kwotę 120 koron, a to: oddziałowi Towarzystwa „Rodzina" w Bochni 50 koron — Towarzystwu robotników katolickich „Praca" 40 koron — i Towarzystwu „Kuchni katolickiej" w Bochni 30 koron.

Miasto Tarnów. urządza b. m. 25 uroczystą Akademię ku czci Zygmunta Krasińskiego. W program jej wchodzi: Suszyński M.: Kantata ku czci Z. Krasińskiego wykona chór Towarzystwa Muzycznego wraz z orkiestrą 57 p. p. Hołd Z. Krasińskiemu: wiersz okolicznościowy profesora Wincentego Korolewicza. Odczyt Dra Tadeusza Grabowskiego, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego na temat: Poglądy polityczne Z. Krasińskiego. Moniuszko: Uwertura rycerska wykona orkiestra wojskowa. Krasińskiego Zygmunta: Wiara, deklamacya profesora W. Hergeta. Pieśni do słów Z. Krasińskiego: odśpiewa solo panna Marya Zarankówna z Krakowa uczennica prof. Ludwiga. Chopin: Marsz żałobny, parafraza na chór mieszany z orkiestrą. Irydion w ziemi mogił i krzyżów. Baśń dramatyczna profesora Edmunda Biedera odegrają uczniowie i profesorowie gimnazyum II go.

Eksplozya kuli armatniej. Ze Stanisławowa donoszą: W Podpieczarach znaleźli onegdaj wiejscy pastuszkowie leżący w lesie nabój, który jak się następnie przekonano, był granatem pozostawionym w roku 1911, podczas ćwiczeń wojskowych. Uradowani chłopcy poczęli coś manipulować koło kuli, aż ta nagle pękła, raniąc ciężko trzech obecnych. Jednemu z nich wybuch oderwał obie nogi, drugiemu nogę i nos, trzeci został poraniony na całem ciele. Rannych odwieziono do szpitala.

Organizacya żydów-ortodoksów.

Dziennik żydowski „Der Tag" ogłasza odezwę

rabinów chasydzkich tz. cudotwórców ze Sadagóry, Czortkowa, Husiatyna, Kossowa, Ottynii i Kopyczyniec, w sprawie stworzenia organizacyi ogólnej żydów ortodoksyjnych w kraju.

Celem organizacyi tej będzie: wychowanie młodzieży jakoteż wzmocnienie ducha religijnego przez założenie specyalnych szkół religijnych, w których udzielaną ma też być nauka języka krajowego, rachunków itp., następnie podniesienie zarobkowości wśród żydów przez założenie szkół zawodowych rękodzielniczych.

Odezwa ta zrobiła wśród żydów ortodoksyjnych wielkie wrażenie, jest to bowiem po raz pierwszy od czasu istnienia chasydyzmu, że rabini-cudotwórcy taką sprawę zainicyowali.

W całym kraju odbywają się w tym celu zgromadzenia w bożnicach i bardzo już wiele grup miejscowych zostało założonych. Inicyatorzy tej organizacyi zamierzają z końcem lata zwołać ogólną konferencyę krajową w tej sprawie. Jedyny rabin-cudotwórca z Bełza sprzeciwia się tej akcyi, która wydaje mu się być zbyt postępową.

Równocześnie wśród żydów ortodoksyjnych w całym świecie propagowanem jest stworzenie międzykrajowej organizacyi ortodoksyjnej i w tym celu odbędzie się w dniach 27 i 28 maja w Katowicach konferencya, w której wezmą udział prowodyrowie ortodoksyjni z Niemiec, Węgier, Galicyi, Bukowiny, Rosyi, Francyi, Anglii etc.

Obydwie te organizacye ortodoksyjne z góry wykluczają wszelką akcyę polityczną. Prasa żydowska wszelkich odcieni bardzo żywo o tem dyskutuje.

Ze świata.

Zasądzone maryawitki. Sąd w Łodzi skazał 25 maryawitek i 5 maryawitów za naruszenie spokoju publicznego w czasie znanego zajścia, gdy otoczono Leona Gołębiowskiego i oddawano mu cześć boską, a w końcu chciano go gwałtem ukrzyżować, na grzywnę po 2 ruble, albo na karę po jednym dniu aresztu.

Kapryśna księżniczka. Jedna z najbardziej lubianych i popularnych księżniczek angielskich jest Patrycya Caunaught, ukochana siostrzenica Edwarda VII. Trudno sobie wyobrazić istotę lepiej obdarzoną od losu. Młoda księżniczka jest ładna, bogata, pochodzi z królewskiej rodziny, posiada wiele wdzięku i wesołego dowcipu. Nic też dziwnego że rodzina i całe otoczenie rozpieściło i zepsuło troche te uroczą dziewczynę. Księżniczka Patrycya jest bardzo kapryśna, po kolei odrzucała najlepsze partye świata:

króla Alfonsa hiszpańskiego, dlatego, że nie pochodzi z dosyć starożytnego rodu,

króla Manuela portugalskiego z powodu jego złego charakteru,

następcę tronu niemieckiego z powodu zbyt wielkiego zamiłowania tego księcia do flirtu,

księcia Eitel-Fritz, drugiego syna Wilhelma, bo jest za gruby,

księcia Saks Koburg-Gotha, bo jest zniewieściały,

księcia Krzysztofa greckiego dlatego, że nie jest dobrym żołnierzem.

książę Gustaw duński jest za bliskim jej kuzynem.

książę Wilhelm szwedzki jest za szczupły i bez temperamentu.

Co słychać w mieście?

Z powodu przypadających uroczystych świąt Zesłania Ducha św., następny numer „Nowin" wyjdzie we wtorek o zwykłej porze.

Z Prezydyum Magistratu otrzymujemy następujące pismo: Wobec pojawiających się od kilku dni pogłosek o rzekomych defraudacyach funduszów zostających pod zarządem Magistratu, Magistrat wyjaśnia, że z wyjątkiem sprzeniewierzenia kwoty około 800 K. przez niższego funkcyonaryusza targowego pokrytej w całości przez funkcyonaryusza miejskiego, który przepisanej kontroli zaniedbał, żadnych innych sprzeniewierzeń w funduszach gminnych stale przeprowadzane szkontra nie wykazały. Tem samem też pogłoska podana przez jeden z dzienników o wytoczeniu śledztwa dyscyplinarnego względnie zawieszeniu w urzędowaniu naczelnika straży pożarnej Nowotnego kierownika zakładu czyszczenia miasta jest nieprawdziwą.

Burza i ulewa. Po wczorajszym słotnym dniu powitał dzisiaj Kraków łagodną pogodę. Koło godz. 9 przedarło słońce lekką zasłonę obłoków i zalało ulice jasnym blaskiem — na krótko. O godz. 11 zakryły niebo czarne chmury, w mieszkaniach musiano zapalać światła — rozbłysły błyskawice i zahuczały gromy. Rozpoczęła się ulewa z gradem. W pół godziny zajaśniało słońce — ale już po chwili zachmurzyło się niebo i lunął deszcze zwartą masą wody. Mieszkania zaległ znowu mrok, gromy rozlegały się bez przerwy.

Ulewa trwa i wzmaga się. Opustoszałymi ulicami płyną strumienie wody. Pogoda na święta nie pewna. Z powodu wczorajszej i dzisiejszej ulewy zachodzi obawa wylewów i powodzi wiosennej.

Podczas burzy w południe można było obserwować ciekawe zjawisko. Przez 5 minut jaśniała na czarnym tle chmur w zachodniej stronie nieba gzygzakowata długa smuga światła jasności błyskawicy.

Wylew Wisły. Dzisiaj w południe Wisła z powodu ciągłego deszczu wylała na znacznej przestrzeni na brzegu podgórskim. Prace bulwarowe zostały przerwane na parę dni.

Z teatru miejskiego. We środę 29 bm. odbędzie się w teatrze jubileuszowe przedstawienie Leona Stępowskiego. Zasłużony artysta od lat czterdziestu bez przerwy pracuje na krakowskiej scenie. Rozpoczął na niej swą działalność jeszcze za dyrekcyi hr. Skorupki, rozwinął ją za dyrekcyi St. Koźmiana. Całem sercem oddany sztuce i teatrowi, przejęty ideą wysokiego posłannictwa swego zadania, był zawsze wzorem i przykładem sumiennego spełniania swych obowiązków. Kreacye jego tego rodzaju jak Grzegorz w „Kordyanie", Lirnik w „Kościuszce pod Racławicami", Dyndalski w „Zemście", Muller w „Intrydze i miłości" i wiele innych w sztukach Fredry i Bałuckiego mają swoją zaszczytną kartę w kronikach teatru i pozostawią chlubną po sobie pamięć. Na przedstawieniu jubileuszowem wystawiony będzie „Pan Jowialski" Fredry, w którym p. Stępowski odtworzy rolę tytułową. Weźmie także w tem przedstawieniu udział p. Mieczysław Frenkel w roli szambelana.

Ze spraw miejskich. Komisya drogowo-kanałowa na posiedzeniu pod przew. wiceprez. Sarego uchwaliła wczoraj budowę nowych kanałów ulicznych i chodników.

Sekcya V. na posiedzeniu wczorajszem pod przew. wiceprez. Szarskiego przyjęła szereg osób do gminy na podstawie 10 letniego zasiedzenia, oraz wydelegowała dwóch członków sekcyi V. i dwóch zastępców do komisyi poborowej na rok 1912.

Wycieczki świąteczne. Tradycyjne wycieczki do Krakowa na Zielone Święta zapowiadają się tego roku dość licznie. Dotychczas zgłoszono w Związku turystycznym T. S. L następujące wycieczki, które jutro w pierwszy dzień świąt przybywają: 30 uczennic gimnazyum żeńskiego w Przemyślu, wycieczki gimnazyalne z Łańcuta, Stanisławowa i Krosna, 50 górali z Mszany Dolnej pod przew. ks. Decza, dzieci szkolne z Roczyny, wycieczka szkolna z Orłowej, dwie wycieczki z Górnego Śląska i jedna z Olkusza w Król. polskiem.

Rozmieszczeniem i oprowadzaniem wycieczek po Krakowie zajmie się akademickie Koło T. L. L., które rozporządza doskonałymi przewodnikami, wyszkolonymi na specyalnych kursach pod kierownictwem prof. Żmigrodzkiego. Przy tej sposobności należy zwrócić uwagę miarodajnych czynników na smutny brak odpowiedniego pomieszczenia dla zgłaszających się wycieczek, które muszą się tułać po różnych prywatnych mieszkaniach. Wybudowanie „domu ludowego" jest obecnie postulatem, którego urzeczywistnienie żadną miarą nie da się już odwlec.

Na Bielany. Przez oba dni Zielonych Świąt kursować będzie na Bielany, staraniem T. S. L. 5 statków. Mianowicie 4 krakowskie „Wawel", „Lelewel", „Wanda" i „Krakus" i jeden umyślnie na ten cel przybyły z Królestwa „Nadwiślanin", statek o wielkiej pojemności. Skutkiem wysokiego stanu wody na Wiśle, podróż statkiem będzie nadzwyczaj przyjemną; należy się tedy spodziewać, że ilość jadących statkiem nie będzie mniejsza jak lat poprzednich, tembardziej, że dochód z jazdy statkami przeznaczony jest na cele T. S. L.

Z Wystawy architektonicznej w Krakowie. Konkurs na typy domów mieszkalnych: Dnia 23 b. m. w głównym pawilonie wystawy rozpoczęły się obrady sądu konkursowego celem rozstrzygnięcia konkursu na 5 typów domów mieszkalnych, rozpisanego w jesieni zeszłego roku przez Delegacyę architektów polskich i komitetu wystawy w porozumieniu i z finansową pomocą gminy m. Krakowa. Na konkurs nadesłano prac 40, pod obrady jednak wzięto tylko 35 prac, a to ze względu na to, że czterem pracom brakuje wymaganych warunkami konkursu modeli plastycznych, a 1 projekt przed terminem został wycofany przez autora.

W skład sądu konkursowego wchodzą pp.: w imieniu Rady m. Krakowa, wiceprezydent J. Sare i prof. J. Nowak, mianowani przez Delegacyę architektów polskich pp. architekt W. Markoni z Warszawy, nadto prof. W. Ekielski, dr St. Goliński i Jerzy Warchałowski; delegat Koła architektów z Warszawy p. B. Rogoyski, delegat Koła architektów w Krakowie p. L. Wojtyczko. Delegat ze Lwowa p. Ramułt z powodu choroby nie przyjechał. Spodziewany jest zastępca.

Loterya wystawy architektonicznej w Krakowie. W najbliższych dniach wypuszczone zostaną bilety loteryi wystawowej, obliczonej na 25 tysięcy losów po 1 kor., których wygrane stanowią przedmioty wartościowe z zakresu przemysłu artystycznego ogólnej wartości 7 tysięcy koron. Losy będą do nabycia w handlach, trafikach i w biurze Komitetu na wystawie.

Z teatru w Parku Krakowskim. Nowa sztuka St. Turskiego p. t. „Przedmiejskie zalecanki", której premiera odbędzie się dzisiaj, powtórzoną będzie w niedzielę, poniedziałek i we wtorek wieczorem. Popołudniu w niedzielę „Ułani Ks. Józefa", a w poniedziałek popoł. „Lwów w nocy".

Z teatru Nowości. Wczorajszy program teatru Nowości jest jednym z najlepszych. Owacyjnie witano popisy koni, małp i psów prowadzone przez dyr. Miss Tatianę. Również z niebywałem powodzeniem przyjętą została trupa holenderska Vanbiene. W kabarecie zasłużone oklaski zbierał p. Poleński, który się wczoraj po dwumiesięcznej przerwie pokazał na scenie, witany serdecznie przez publiczność. Wielkiem powodzeniem cieszyli się także pp. Karbowski i Sydor.

W niedzielę i w poniedziałek w Zielone Świątki daje dyrekcya po dwa przedstawienia, po południu o godz. 4 po cenach zupełnie zniżonych, wieczorem ceny miejsc zwyczajne.

Ze sportu. W niedzielę 26 bm. odbędzie się na boisku sport. Tow. Sport. „Krakus" w Podgórzu (na Zabłociu) match footballowy między drużyną I. Akad. Związku Sportowego z Krakowa, a drużyną I. Tow. Sport. „Krakus". Match ten budzi nadzwyczajne zainteresowanie, gdyż należeć będzie niezawodnie do najbardziej interesujących jakie Tow. Sport. „Krakus" w tym sezonie rozegra. Początek punktualnie o godz. 5 po południu.

Żydowski Klub sportowy „Makkabi" w Krakowie donosi: Place tennisowe Nr 1 i 2 w parku miejskim dra Jordana (zeszłego roku w zarządzie K. S. „Cracovia) odnowione i urządzone według najnowszych wymogów sportu tennisowego z dniem dzisiejszym otwarte zostały do użytku P. T. Publiczności. Cena za godzinę 1 Kor.

„Amatorzy" (Wiener Amateursportverein), którzy w oba dni świąteczne grać będą z „Cracovią", znani są już publiczności krak. z przed 2 lat, jako „Krykieterzy", gdy biało-czerwonych pobili w stosunku 4:2 i 11:4.

Ulubieńcy publiczności z Hussakiem na prawem skrzydle będą się starać w Krakowie pokazać najlepszą grę swoją; o ile przyjedzie na ferye p. Poznański, przez wiedeńską prasą sportową nazywany polskim Hussakiem, ogólną uwagę ściągać będą oba prawe skrzydła.

„Pochód" Szymanowskiego na pocztówkach. Twórca „Pochodu królewskiego" W. Szymanowski, ofiarował bezinteresownie T. S. L. wyłączne prawa reprodukowania swego dzieła na pocztówkach. Artysta wybrał sam 12 co najciekawszych fragmentów, aby dawały dokładne pojęcie o całości dzieła, z obu stron oglądanego. Pocztówki przedstawiają się wysoce artystycznie, a ukazały się tem więcej na czasie, że za dwa dni „Pochód" zostanie poraz pierwszy wystawiony na widok publiczny w Krakowie w pałacu Sztuki.

Wiec studentek odbyty wczoraj w uniwersytecie w sprawie dopuszczenia kobiet na wydział prawniczy uchwalił powziętą rezolucyę w tym duchu wręczyć dr. Daszyńskiej Golińskiej która przedłoży ją jutrzejszemu Zjazdowi prawników i ekonomistów polskich we Lwowie.

Nowy wypadek ospy. Przy ul. Felicyanek l. 16 zdarzył się wczoraj nowy wypadek ospy. Zachorowała 4-letnia dziewczynka, którą odwieziono do szpitala i dom izolowano. Wobec tego wszyscy, którzy dotąd nie są szczepieni, powinni we własnym interesie poddać się szczepieniu, przez co najbardziej ułatwią miejskiemu urzędowi zdrowia stłumienie choroby.

Na Dar grunwaldzki ogółem wpłacono do dnia 30 kwietnia 768.927 kor. 21 hal.

Z nożem na matkę. Wczoraj po południu rozeszła się po Olszy wieść, że syn zamordował własną matkę. Wieść ta, mocno przesadzona, redukuje się w rzeczywistości do następującego zajścia: Na Olszy w pewnym domku mieszkała 50 kilkuletnia wdowa Anna Sobierajowa, handlarka jarzyn i drobiu, wraz z swym 24 letnim synem Janem, znanym zawadyaką, mającym wstręt do wszelkiej uczciwej pracy. — Wczoraj po południu Jan Sobieraj, prawdopodobnie w przystępie alkoholowego animuszu, zapragnął urządzić sobie lepszą ucztę i w tym celu (mimo piątku) postanowił zarznąć korę. Naostrzył tedy już nóż kuchenny, lecz spotkał się z energicznym protestem matki. Wywiązała się na tem tle gorąca sprzeczka, w trakcie której syn rzucił się z nożem na matkę i zadał jej ciężką ranę po prawej stronie klatki piersiowej. Sobierajowa, zalana krwią, padła nieprzytomna na ziemię. Sąsiedzi dopiero o godz. 10 wieczorem zawezwali lekarza dra F. Laberschcka, który opatrzywszy ciężko ranną, zostawił ją opiece domowej. Wyrodnego syna aresztowała żandarmerya i odstawiła go dzisiaj do aresztu śledczego.

Skradł koniowi ogon. Andrzej Dudka, 63 letni wyrobnik, zam. przy ul. Woźniakowskiego na Grzegórzkach, odciął wczoraj ogon koniowi stojącemu w Rynku kleparskim. Kradzież tę zauważył właściciel oszpeconego w ten sposób konia Marcin Koszczosz i przytrzymał złodzieja. Wartość odciętego włósia wynosi 20 hal.

Zwracamy uwagę Szanownych Czytelników na dołączony do dzisiejszego numeru załącznik firmy **Kola Dultz.**

Z kroniki żałobnej.

Z Kamienobrodzkich Kazimiera Julia Michalska, córka oficera wojsk polskich, wdowa po oficyale prywatnym, uczestniku powstania w 1831 r., przeżywszy lat 75, zmarła 24 b. m. w Krakowie.

Z Szydłowskich Julia Głowacka, przeżywszy lat 47, zmarła 24 b. m. w Krakowie.

Jan Hałaburda lat 47, Michał Węcławski lat 65, Maryanna Sęk lat 84.

Repertuar teatru miejskiego im. Słowackiego.

Sobota «Kolega Crampton».
Niedziela pop. «Tamten».
Niedziela wiecz. «Wielki człowiek do małych interesów».
Poniedziałek pop. „Kościuszko pod Racławicami".
Poniedziałek wiecz „Paweł I.".
Wtorek «Kolega Crampton».

Repertuar teatru letniego w Parku krakowskim.

Sobota „Przedmiejskie zalecanki".
Niedziela pop «Ułani ks Józefa".
Niedziela wiecz. „Przedmiejskie zalecanki».
Poniedziałek pop. «Lwów w nocy».
Poniedziałek wiecz. «Przedmiejskie zalecanki».
Wtorek «Przedmiejskie zalecanki».

Telegramy „Nowin".

Ponowny proces Macocha.

Warszawa. Proces Macocha i towarzyszy odbędzie się w drugiej instancyi w końcu czerwca w Piotrkowie, dokąd wyjedzie komitet warszawskiej Izby sądowej.

Sytuacya w Budapeszcie.

Budapeszt. W mieście panuje chwilowo spokój. Przez całą noc stało wojsko na placach publicznych i patrolowało po ulicach, a w szczególności strzegło dworców. Spodziewają się, że rozruchy uważać należy już za ukończone. — Natomiast w sytuacyi politycznej panuje wielkie naprężenie. **Wczoraj wieczorem nastąpiło zjednoczenie wszystkich stronnictw opozycyjnych,** które złączyły się w jeden klub opozycyjny, liczący 140 posłów, mający zwalczać sprzeczne z regulaminem postępowanie hr. Tiszy.

Postanowiono zaniechać obstrukcyi technicznej. Zgodzono się na wspólny projekt reformy wyborczej, podług którego liczba wyborców ma być podwyższona z 1,200.000 ludzi na 2.200.000, a więc o milion. Przynajmniej w miastach ma być zaprowadzone tajne głosowanie.

Pojedynek posłów.

Budapeszt. Wczoraj po poł. odbył się między wiceprez. Boethym a pos. Polonyim pojedynek na pistolety z dwurazową wymianą kul. — Żaden z przeciwników nie został zraniony. Przeciwnicy pojednali się.

Wydalanie Włochów z Turcyi.

Konstantynopol. Wczoraj przed poł. Porta wystosowała do ambasady niemieckiej notę z zawiadomieniem, **że postanowiono w przeciągu 14 dni wydalić wszystkich mieszkających w Turcyi Włochów.**

Rzym. Prezydent ministrów Giolitti utworzył komitet centralny celem niesienia pomocy wydalonym Włochom.

NADESŁANE
za które Redakcya nie odpowiada.

Na czerwiec

poleca

Księgarnia katolicka Dra Władysława Miłkowskiego

w Krakowie 9, plac Maryacki telefonu Nr. 1308.

Czosnowska M. Hr. Czytania i Rozmyślania na cześć Serca Pana Jezusa opr. w płótno ang. ozdobnie K. 2·50.

Prokop O. Kapucyn. Miesiąc Najsłodszego Serca Jezusowego, **drukiem bardzo wyraźnym.** Wydanie drugie, opr. w płótno ang. ozdobnie K. 2·—

Na porto jednego z tych dzieł należy dołączyć 45 hal., na porto obu 55 hal.

Tamże sprzedaje się kartki korespondencyjne zwykłe z marką po 4 hal., zagraniczne po 9 hal.

Drobne ogłoszenia

po 4 hal. od wyrazu, najmniej 50 hal.

Poszukiwane:

Potrzebna

panna zdolna w ekspedycyi zaraz Cukiernia Adama Piaseckiego Kraków, Długa 10. 628

Służbę za darmo

nie daję ale możliwie po niskich cenach biuro „Filipina" **Mikołajska 3, I piętro.** 651

Kamienicę

rentowną kupię w Krakowie albo w dzielnicach przynależnych. Kraków poste-restante „Kamienica rentowna" za okazaniem kwitu inseratowego. 609

Przyjmuje się do szycia suknie, bluzki i żakiety po umiarkowanych cenach. Wykonanie jaknajrychlejsze i dokładne. Bonerowska 12 parter. 659

Pomocnika handlowego

zdolnego, starszego, oraz kasyerkę poszukuje firma **Ag. Lisowski** skład wyrobów platerowanych, z chińskiego srebra, ze srebra i złota, biżuterya oraz wyrobów oryentalnych, chińskich, japońskich i herbaty, Kraków, Sukiennice l. 23. 655

Służącego potrzebuje księgarnia katolicka 9, plac Maryacki. 656

Do wynajęcia:

Do wynajęcia pokój duży, frontowy o 2 oknach na I. piętrze z osobnem wejściem przy ul. św. Filipa l. 14. Wiadomość tamże.

Piegi w 5 dni zupełnie usuwa krem „Diana" oryginalny lub zwrot pieniedzy natychmiast. Nie dać się brać na lep szumnym reklamom. Doza 2 kor. Na całą twarz i ręce, duża doza 4 kor. (porto 20 hal. zaliczka 65 hal. więcej).

Brodawki pod gwarancyą lub zwrot pieniędzy usuwa najnowszy wynalazek „Eureka" Doza K. 1·20 h. Porto jak wyżej, wysyła też za zaliczką (oba środki porto jedno). Agencya „Stella" Zacisze 7, I p. 611

Marka ochronna: „Kotwica"

Liniment. Capsici comp., następnie Kotwicznego Pain-Expelleru

jest powszechnie znane jako wyśmienite, bóle uśmierzające i odciągające nacieranie w zaziębieniach itd.; do nabycia we wszystkich prawie aptekach po cenie 80 hal., K 1.40 i 2 K. Przy kupnie tego wszędzie ulubionego środka domowego trzeba przyjmować tylko butelki oryginalne w pudełkach z naszą ochronną marką „Kotwicą", wtenczas jesteśmy pewni, że otrzymaliśmy preparat oryginalny.

Apteka Dr. Richtera pod „Złotym Lwem" w PRADZE, ulica Elżbiety 5 nowy.

Znajdziecie

w bogato ilustrowanym głównym cenniku c. i k. nadwornego dostawcy

JANA KONRADA

w Brüx Nr. 727 (Czechy) 190

wielki wybór dobrych tanich flanelowych kocyków po K 1·70, 2·50 i wyżej, kolder po K 4·—, dywanów po K 4·80, derek na konie po K 5·—, nakryć na stoły i łóżka garnitur po K. 18·—, firanek, towarów lnianych i t. p. i zaleca się takowy przed uskutecznieniem zakupów zażądać darmo i opłatnie.

Pięknosć twarzy cudną cerę

zniknięcie zmarszczek, piegów, plam, wargów pryszczy, nieczystości skóry można tylko przez aparat

„AMO"

patentowany. Użycie tegoż nadaje świeżą różową cerę, gdyż wszelkie nieczystości krwi psujące cerę usuwa się naciskiem atmosferycznym. Precz z wszystkiemi reklamowanemi maściami. Tylko naturalne działanie aparatu „AMO" może być skuteczne. Nie psujcie cery środkami chemicznemi. Cena aparatu 3 K 60 h. za zaliczką, (zaliczka 60 h.) lub poprzedniem nadesłaniem należytości (porto 45 h.

Jeżeli nie poskutkuje zwrot pieniędzy.

Swiadectwo: Z mnóstwa listów z podziękowaniem podajemy jeden, jako najcharakterystyczniejszy:

Wielmożny Panie! Zamówiłem aparat „Amo" prawie przez żart, jak się zamawia różne środki na piękność, ale przyznam się, że nie wierzyłem w skutek, ot myślałem: Spróbuję! Spotkał mię jednak przyjemny zawód. Już po pierwszym masażu, który zrobiłem tym aparatem *po gruntownem wymyciu twarzy*, ciepłą wodą i mydłem, aż zadziwiłem się, tyle nieczystości wprost brudu, aparat ten z twarzy wyciągnął. Po kilku dniach cera pomimo, że zawsze byłem blady, zaczynała różowieć, wyrzuty zaczęły niknąć jeden za drugim, wągry szczególnie na nosie znikły i co najdziwniejsze zmarszczki pod oczami i na czole znikły prawie zupełnie. Nie wiem jak mam podziękować i t. d.

Proszę przysłać dla mych znajomych a mianowicie (dla następujące zamówienia M. B."

Lwów, 12 stycznia 1911 r.

Zbyteczne włosy

571

szpecące twarz, ręce i t. d. usuwa najnowsza amerykańska metoda „Antipillose" niepowrotnie, z cebulkami, raz na zawsze pod gwarancyą, lub zwrot pieniędzy, Cena 2 kor. Wysyłka też za zaliczką.

Jak zabezpieczyć się przed zbyt liczną rodziną!

Bez użycia tak szkodliwych artykułów hygienicznych. Broszura o szalonej wagi odkryciu Dr. Mullera. Cena z dyskr. przesyłką 50 h. (tylko za nadesłaniem należytości też w markach). Wysyła agencya „Stella" Kraków Zacisze 7 Oddział A.

Piegi w pięć dni

lub zwrot pieniędzy usuwa krem prawdziwy „Diana" 2 Kor., gdy dużo piegów na twarzy i rękach 4 Kor.

Samozapalacz

do lamp gazowych! Ostatnia nowość! Nie do zużycia! Też do lamp z siatką nadół, 60 h., (z przes. 70 h. w markach). Zdolny agent potrzebny w Krakowie

Panie

które przy zaburzeniach i zatrzymaniu menstruacyi już wszelkich środków próbowały daremnie, żądają jedynego skutecznego środka „Sfinks", poleconego przez setki lekarzy. Zdumiewający skutek w najcięższych wypadkach. Nieszkodliwość gwarantowana. Mała doza 1 K 20 h. — duża 4 K też za zaliczką. Wyłączne zastępstwo.

Agencya „STELLA"

Kraków Zacisze l. 7 Oddział A.

Rzadka sposobność!

Znakomite sukienne spodnie modne za K. 5·50.

Wskutek korzystnego zakupu wielkiego zapasu sukna ze zwiniętej fabryki, wysyłam jak długo zapas starczy **jedną sztukę bardzo dobrych, wytrzymałych sukiennych spodni** najnowszego fasonu, nienaganny **wiedeński model,** w najpiękniejszym **wykończeniu** i najlepszej jakości tylko za **K. 5·50, 2 sztuki K 10·50.** W zwykłych okolicznościach kosztują więcej jak **dwa razy** tyle. Barwa według życzenia. Jako miara wystarczy podanie obwodu w pasie i długość w kroku. **Ryzyko** wykluczone, albowiem zamiana dozwolona lub **zwrot pieniędzy.** Wysyłkę za zaliczką lub za poprzedniem nadesłaniem należytości uskutecznia

Wiener Hosenexport. Filia

H. KLINGER, Kraków

ul. Brzozowa Nr. 9/107. 442

Niebywała okazya dla Pań na Swięta

Z powodu posezonowej wyprzedaży można nabyć poniżej cen kosztu bluzy, kostyumy, spódnice, płaszcze w magazynie konfekcyi damskiej

Józefa Gałązki, Floryańska 49, I p. Kraków.

Rządowo uprawniona

Fabryka wód mineralnych sztucznych i specyalnych leczniczych

pod firmą

K. RZĄCA i CHMURSKI

w Krakowie, przy alei św. Gertrudy L. 4

wyrabia pod kontrolą Komisyi Przem. Tow. Lek. polecone przez tut. Tow. Wody mineralne sztuczne, odpowiadające składem chemicznym wodom: Bilińskiej, Giesshüblerskiej, Selterskiej, Vichy, Maryenbadzkiej, Homburg, Kissingen, tudzież specyalnie lecznicze, jak: Litową, Bromową, Jodową, Żelazistą, Kwaśną, oraz Wody lecznicze normalne z przepisu prof. Jaworskiego. Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryach. Cenniki na żądanie franco.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

L. 54663/912

B. b.

Kraków, 21 maja 1912 r.

Konkurs.

Celem obsadzenia wakujących posad jednego drogomistrza starszego i dwóch drogomistrzów młodszych w Biurze drogowem Budownictwa miejskiego oddz. b., rozpisuje się niniejszem konkurs z terminem do 10 czerwca b. r.

Do posady drogomistrza starszego przywiązane są następujące pobory:

1600 K. płacy, 576 K. kwaterowego i 200 K. dodatku budowlanego, zaś do posady drogomistrza młodszego:

1200 K. płacy, 384 K. kwaterowego i 200 K. dodatku budowlanego.

Wymaganem jest ukończenie szkoły dla konduktorów drogowych przy Wydziale krajowym we Lwowie i praktyka przy robotach drogowych.

Obsada posad nastąpi na razie prowizorycznie, po roku zadowalniającej służby może nastąpić stabilizacya.

Kandydaci zechcą wnosić podania opatrzone stemplem na 1 K., z dowodami wieku, przynależności państwowej, ukończenia szkoły, praktyki i krótkim opisem życia, w terminie oznaczonym do Magistratu stoł. król. miasta Krakowa. 650

„OLLA" Jest dowodnie najlepszą hygieniczną specyalnością **GUMOWĄ** 2 letnia gwarancya! Wszędzie do nabycia. Cenniki darmo. wysyła „OLLA" fabryka gumy Wiedeń II./407 Praterstrasse 57

OLLA GUMMI polecone przez przeszło 2000 lekarzy. — Do nabycia we wszystkich aptekach i lepszych drog. **Cena 4, 6 i 8 kor.** 77

Zbyteczne włosy

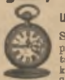
na twarzy, rękach i ramionach usuwa w przeciągu 5 minut Dr. A. Rixa,

usuwacz włosów

całkiem nieszkodliwy, pewny skutek. Jedna dawka za 4 korony wystarcza. Przesyłka ścisła i dyskretna **Kosm. Dr. A. Rixa laboratoryum Wien IX. Berggasse 17 H.** 878

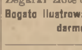
Ignacy Cypres, Kraków

ulica Szewska 13.

Sprzedaje towary i nadal po nadzwyczajnie cenach tanich: 1 Brytania Anker Rem. system Rosk. 36 godz. z pięknym łańcuszkiem K. 8·90. 1 ameryk. elektr. złoty Rem. z marką Splendit, nadzwyczaj płaski, modny kawalerski, z metalowym cyferblatem 36 godz. szwajcarski werk z łańcuszkiem Koron 4·70. — Srebrny Roskopf o trzech kopertach, bardzo silny K. 11·—. Stalowy damski Remontoir kor. 7·80. Budzik najlepszy kor. 8·—. Łańcuszki srebrne od kor. 2·—. Zegarki złote damskie od kor. 20·—. **Bogato ilustrowane cenniki na żądanie darmo i opłatnie.** 244

4 tygodnie na próbę

i w celu oglądnięcia, wysyłam tanio moje znakomite koła „Bohémia" pneumatyki, części składowe. Dogodne warunki i spłaty. Illustrowane cenniki darmo. F. Dušek, fabryka w Opočno St. B. Nr. 2102, Czechy. 449

Tanie pierze i puch

1 kg. **szarych** skubanych K. 2, lepsze K. 2·40, **półbiałych** K. 2·80, **białych** K. 4, **pierwszej jakości** miękkich jak puch K. 6, w najlepszym gatunku K. 7, 8 i 9·60. **Puch szary** K. 6, 7, **biały** najlepszy K. 10, **puch z piersi** K. 12 od 5 kg wysyłam opłatnie.

Gotowa pościel

z gęstego, czerwonego, niebieskiego, żółtego albo białego inletu (nanking), Pierzyna około 180 cm, długa a 120 cm. szeroka i dwie poduszki o wielkości 80×60 cm. dostatecznie napełniona nowym, szarym, elastycznym i trwałym pierzem K. 16, półpuchem K. 20, puchem K. 24. Pierzyna sama K. 10, 12, 14, 16. Poduszka K. 3, 3·50, 4. Pierzyny o wielkości 200×140 cm. K. 13, 15, 18, 20. Poduszki o wielkości 90×70 cm. K. 4·50, 5, 5·50. Piernaty z najlepszej dymki o wielkości 180×116 cm. K. 13 i 15, przesyła za zaliczką lub poprzedniem nadesłaniem należytości **Max Berger w Deschenitz Nr. 404 a, (Czeski las).** Niema ryzyka, gdyż zamiana jest dozwolona albo zwracam pieniądze. Bogato ilustrowane cenniki wszystkich rodzaji pościeli za darmo. 1064

Zagwarantowany skutek

w przeciwnym wypadku zwraca się pieniądze.

Lekarskie uznanie o znakomitym skutku.

Dr. med. A. RIXA

Krem na biust

nieszkodliwy, do zewnętrznego użytku, sensacyjny stały skutek! Bujny biust, pełne, jędrne kształty ciała w każdym wieku **w najkrótszym czasie.** Próbna puszka K. 3·—, duża puszka wystarczająca do osiągnięcia celu K. 8·—.

Niepożądane włosy

na twarzy usuwa w przeciągu 5 minut, Dr. med A. Rixa usuwacz włosów pod gwarancyą nieszkodliwy, cena K. 4·—, wszystkie przez władze lekarskie zbadane preparaty.

Kosmetyczne Dr. A. Rixa laboratoryum, Wiedeń IX, Berggasse 17|H.

Dyskretna wysyłka za pobraniem lub opłatnie za poprzedniem nadesłaniem należytości.

Zakład pogrzebowy „CONCORDIA" JANA WOLNEGO

pl. Szczepański (dom własny) Tel. 331

Zakład podejmuje się urządzeń pogrzebowych oraz sprowadzania zwłok ze wszystkich krajów europejskich. — W Krakowie jedyny, który posiada własny wyrób trumien.

Uznana bardzo sprawna

jest światowa firma Pierwsza fabryka zegarów

JAN KONRAD

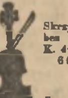
c. i k. nadworny dostawca w Brüx Nr. 703 (Czechy).

Zegarek szwajcarski niklowy Roskopf K. 5.

Główny cennik z 4000 wzorów na żądanie darmo i opłatnie

Budziki w dobrej jakości po K. 2·50, 2·90 i wyżej.

Skrzypce dla uczni bez smyczka po K. 4·80, 5·50, 6·—, 6·80 i wyżej.

Dobre harmoniki w bogatym wyborze po K. 4·40, 4·80, 5·40, 6·— i wyżej.

Zegary wahadłowe w pięknem wykończeniu po K. 8·50, 10·50, 11·50 i wyżej. 172

Grand Prix wystawa światowa 1900. 720 I

Kwizdy restytucyjny fluid

Płyn do nacierania koni.

Cena 1 flaszki K. 2·80

Przeszło 60 lat w dworskich i wyścigowych stajniach używany do wzmacniania sił przed jazdą i do odzyskania takowych po wielkich trudach, przeciw sztywności ścięgni i t. p. Umożliwia koniom osiągnięcie nadzwyczajnych rezultatów przy trainingu.

Kwizdy restytucyjny fluid

Nazwa, winieta i opakowanie prawem ochronione.

Prawdziwy tylko z obok znajdującą się marką ochronną.

Do nabycia we wszystkich aptekach i drogueryach.

Ilustrowany cennik darmo i opłatnie. Skład główny

Franciszek Jan Kwizda

c. i k. austryacko węgierski, król. rumuński i król. bułgarski nadworny dostawca, obwodowy aptekarz, **Korneuburg koło Wiednia**

PIEGI

Do usunięcia piegów używają najrozmaitszych środków. Wszystkie te środki oparte są na jednakowych zasadach mianowicie na wybielaniu piegów. — Ten sposób postępowania nie jest właściwy. Chcąc usunąć piegi, nie wystarczy ich wybielić, gdyż po przerwaniu kuracyi piegi występują ponownie. Trzeba je przeto zupełnie zniszczyć. Usunąć piegi zupełnie można tylko zapomocą tak zwanego **„Santo-crème"**.

Twarz należy co dwie lub trzy godziny natrzeć tym kremem i następnie zmyć mydłem. Ten sensacyjny krem usuwa **piegi zupełnie w krótkim czasie i czyni cerę piękną, rumiano-białą.** 284

Krem ten sporządzony jest pod kierunkiem prof. uniwersytetu dra Hager'a prawnie chroniony i jest dziś jedynym pod gwarancyą, skutecznie działającym środkiem, przy tem zupełnie nieszkodliwym. Pudełko jedno wystarczy. **Cena kor. 2·50, pocztą kor. 2·80 franco.**

Zamówić za zaliczką lub poprz. nadesłaniem gotówki: w markach pocztow. lub przekazem.

J. KUKLA, Praga, ul. Perlowa 35.

Mydło Rajskie Śmiechowskiego

najlepsze do prania i mycia

Mydło Rajskie Śmiechowskiego

pozbawione gryzących składników, nie niszczy rąk i nie szkodzi bieliźnie.

Mydło Rajskie Śmiechowskiego

paczka fontowa w oryginalnem opakowaniu po **44 hal. Do nabycia wszędzie!**

PIŁKI NOŻNE

Nagolenniki i buciki do tychże

LAWN TENNIS

Piłki, rakiety i wszelkie artykuły sportowe

Dla p. p. Studentów, Akademików i klubów 10% opustu. 427

REIM i SKA

Kraków, Rynek 37.

GUMOWE specyalności dla Panów i Pań

prawdziwe francuskie dla panów 1. jakości praw. chron. marka ochronna „KOLONIA" jako najlepszą dotychczas znana marka 2 szt. K. 1·10, 6 szt. K 1·90, 12 szt. K 3·60 z dołączeniem 42 str. zawierającej broszury z ilustracyami wysyła nieznacznie, bez podawania firmy i zawartości, dyskretnie, za zaliczką, albo poprzedniem nadesłaniem należytości w markach pocztowych jedyna firma tego rodzaju

I. Kukla, Praga, Perlowa Nr. 35.

Ilustr. obszerny polski cennik z wyjaśnieniami i fotografiami w kopercie darmo i opłatnie. 285

Najlepsze czeskie źródło!

Tanie pierze!

S. Benisch

1 kg. szarych dobrych, skubanych 2 K; lepszych K 2·40, najlepszych półbiałych K 2·80 białych K 4, białych puchowatych K 5·10, 1 kg. najlepszych śnieżnobiałych skubanych K 6·40, 8 K. 1 kg puchu szarego K 6·—, 7 K. białego przedniego K 10·—, najlepszego puchu z piersi K 12·—. Przy odbiorze 5 kg. opłatnie. 1105

Gotowa pościel

z gęstego czerwonego, niebieskiego, białego lub żółtego nankingu. Pierzyna 180 cm. długa 120 cm. szeroka i dwie poduszki każda 80 cm. długa, 60 cm. szeroka, napełnione nowem szarem, bardzo trwałem puchowatem pierzem K 16, półpuchem 20 K. puchem 24 K. pierzyna sama K 10, 12 K, 14 K, 16 K, poduszki K 3, 3·50 K, 4 K. Pierzyny 200 cm. długie 140 cm. szer. K 13, K 14·70, K 17·80, K 21, poduszki 90 cm. długie, 70 cm. szerokie K 4·50, 5·20 K, 5·70 K. Piernaty z mocnej prążkowanej dymki 180 cm. długie, 116 cm. szerokie K 12·80, K 14·80. Wysyłka za zaliczką od K 12 opłatnie. Zamiana dozwolona, za nieodpowiednie zwracam pieniądze.

S. BENISCH w Deschenitz Nr. 1116 (Czechy)

Bogato ilustrowane cenniki darmo i opłatnie.

„SINGERA" „66"

najnowsza i najdoskonalsza maszyna do szycia.

ORYGINALNE SINGERA MASZYNY DO SZYCIA

„SINGERA" maszyny

nabywać można !! tylko w naszych składach. 264

Singer Co., Towarzystwo Akcyjne Maszyn do szycia

Kraków ul. Szpitalna 40 (naprzeciw teatru)

FILIE: Tarnów Wałowa 13, Nowy Sącz Jagiellońska 264, Chrzanów Mickiewicza 13, Sanok Jagiellońska 49—50, Kaźmierz Wolnica 11.

DZIAŁ INSERATOWY -- „NOWIN" --

znajduje się w biurze

DZIENNIKÓW I OGŁOSZEŃ

Maryana Hupczyca

w Krakowie, Jagiellońska 7

(róg Szewskiej)

Tamże należy się zgłaszać ze wszystkiemi ogłoszeniami.

Wydawca: Lucyna Szczepańska. Redaktor odpowiedzialny: Ludwik Szczepański. Drukarnia Narodowa w Krakowie, ul. Gołębia 4